

NEWSLETTER

KONKURENCJA Sierpień 2017

Temat Miesiąca

Dystrybutorzy pod władzą przedsiębiorcy

26 lipca 2017 r. Rzecznik Generalny wydał opinię w sprawie, której rozstrzygnięcia przez Trybunał Sprawiedliwości UE oczekują wszyscy zainteresowani prawem konkurencji. Dotyczy ona dystrybucji selektywnej, czyli takiej w której dostawca dobiera dystrybutorów na podstawie obiektywnych kryteriów. Sprawa budzi kontrowersje a jej rozstrzygnięcie na poziomie unijnym jest konieczne, ponieważ w poszczególnych państwach członkowskich brak jest wyraźnej linii orzeczniczej w tym zakresie.

Sprawa będąca przedmiotem opinii dotyczy sporu między spółką **Coty** – dostawcą luksusowych artykułów kosmetycznych (również dla takich podmiotów jak Calvin Klein czy Chloe), a spółką Parfümerie Akzente (dalej: „PA”) – autoryzowanym dystrybutorem tych artykułów. Coty zakazała dystrybutorom sprzedaży swoich produktów na stronach internetowych przedsiębiorstw trzecich (np. Amazon czy eBay). PA odmówiła zaakceptowania zaproponowanej zmiany w umowie, sprzedając nadal produkty Coty nie tylko poprzez własną stronę internetową, ale również poprzez platformę „amazon.de”. W związku z tym, Coty wystąpiła do niemieckiego sądu o zakazanie PA dystrybucji produktów Coty za pośrednictwem wspomnianej platformy.

W sprawie wystąpiły następujące zagadnienia, które musiał rozstrzygnąć Rzecznik w swojej opinii:

- czy system dystrybucji stworzony przez Coty jest zgodny z prawem konkurencji oraz
- czy w takim systemie dostawca może zakazać autoryzowanym dystrybutorom sprzedaży swoich produktów poprzez platformy podmiotów trzecich takich jak Amazon, czy eBay.

Rzecznik odpowiedział na te pytania 2 X TAK.

Zastrzegł jednak, że aby system dystrybucji selektywnej nie był objęty zakazem nieuczciwej konkurencji wynikającym z Traktatu o funkcjonowaniu UE, niezbędnym jest spełnienie kryteriów (określonych w sprawie C-26/76 Metro SB-Grossmärkte/Komisja), które ograniczają możliwość swobodnego tworzenia takiego systemu. Wynika z nich, że:

- 1) wybór podmiotów zajmujących się dalszą sprzedażą powinien być oparty o kryteria obiektywne o charakterze jakościowym (np. kwalifikacje techniczne dystrybutorów),
- 2) wprowadzenie systemu dystrybucji selektywnej powinno być uzasadnione charakterem danych produktów (np. ich wysoką jakością czy poziomem technicznym),
- 3) zdefiniowane kryteria nie mogą wykraczać poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu.

Rzecznik uznał, że system dystrybucji produktów Coty spełnia te kryteria i jest zgodny z prawem konkurencji. Rzecznik skupił się przede wszystkim na ocenie, czy aura luksusu może uzasadniać stworzenie takiego systemu. Z opinii tej wynika, że istotnie może bowiem nie tylko cechy materialne określonych produktów (np. ich wysoka jakość techniczna) uzasadniają wprowadzenie systemu dystrybucji selektywnej, **ale również ich luksusowy wizerunek. Towary prestiżowe stanowią bowiem produkty wysokiej klasy, otaczająca je aura luksusu jest jednym z zasadniczych elementów pozwalających konsumentom na odróżnienie ich od innych podobnych towarów.** Konieczność ochrony prestiżowego wizerunku może być więc wystarczającym uzasadnieniem dla zgodności systemu dystrybucji stworzonego przez Coty z unijnym prawem konkurencji.

Rozstrzygając natomiast kwestię zgodności z prawem zakazu sprzedaży produktów za pośrednictwem platform internetowych takich jak Amazon, czy eBay Rzecznik uznał, że zakaz ten również może być zgodny z prawem unijnym. W uzasadnieniu Rzecznik, odnosząc się do kryteriów ze sprawy Metro, skupił się na rozstrzygnięciu, czy sporny zakaz nie narusza zasady proporcjonalności i jest konieczny do osiągnięcia pożądanego celu. Zwrócił on uwagę, że *dostawca może wymagać pewnych standardów jakości przy wykorzystaniu strony internetowej do odsprzedaży swoich towarów.* Włączenie do systemu dystrybucji podmiotów trzecich – innych niż autoryzowani dystrybutorzy - prowadzi natomiast do utraty kontroli nad tak istotnymi kwestiami jak sposób prezentacji produktów, czy dbanie o ich wizerunek, a co za tym idzie prowadzić może do pomniejszenia lub nawet utraty ich luksusowego charakteru. W związku z tym, omawiany zakaz jest środkiem proporcjonalnym i koniecznym do osiągnięcia celu zamierzonego przez Coty, czyli zachowania luksusowego charakteru sprzedawanych produktów.

Rzecznik przyznał więc rację Coty w obu spornych kwestiach. Teraz czas na orzeczenie Trybunału. Jednak, jak już nie raz wspominaliśmy, Trybunał z reguły podziela stanowisko Rzecznika. Jeśli tak się stanie i w tej sprawie, przedsiębiorcom łatwiej i swobodniej tworzyć się będzie systemy dystrybucji selektywnej oraz narzucać obowiązki dystrybutorom należącym do systemu. Pamiętaj jednak należy, że w każdym przypadku wymagane będzie spełnienie kryteriów ze sprawy Metro. Stanowią one istotne ograniczenia dla przedsiębiorców w zakresie dystrybucji selektywnej. Ich znajomość staje się więc obowiązkiem każdego, kto w swojej działalności ma zamiar korzystać albo już korzysta z systemu dystrybucji selektywnej.

ORZECZENIE

Postanowienie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, sygn. akt XVII Amz 15/17

- SOKiK wydał ważne orzeczenie dotyczące pozyskiwania przez UOKiK dowodów elektronicznych podczas przeszukania i zasad przeglądania tak pozyskanych nośników danych. W omawianej sprawie przedsiębiorca złożył zażalenie na dokonanie przez przeszukujących kopii całych elektronicznych nośników danych, w celu ich przejrzenia w siedzibie UOKiK;
- Sąd stwierdził, że czynności przeszukania nośników elektronicznych nie mogą być dokonywane w siedzibie Urzędu pod nieobecność przeszukiwanego a jedynie w jego siedzibie lub w innym miejscu wykonywania działalności gospodarczej;
- Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przeszukujący może żądać udostępnienia materiałów związanych z przedmiotem przeszukania – w ocenie Sądu **UOKiK nie ma więc prawa kopiować całej zawartości nośników danych.** Jak stwierdził Sąd, jeśli „na zabezpieczonych informatycznych nośnikach informacji znajdują się treści nie pozostające w związku z celem przeszukania, to organ nie ma prawa sporządzać notatek, kopii i wydruków takich informacji i czynić z nich użytek. Pozyskane mogą być kopie i wydruki tylko z takich elektronicznych dowodów, które były związane z przedmiotem przeszukania”;
- **Po sporządzeniu kopii dysku, UOKiK powinien dokonać selekcji dowodów w obecności przedstawiciela przedsiębiorcy i dopiero wówczas sporządzać notatki, kopie, czy wydruki** – zdaniem Sądu tylko takie działanie daje gwarancję ochrony praw przedsiębiorcy, w szczególności konstytucyjnego prawa do prywatności;
- Warte podkreślenia jest jednak, że w tej sprawie Sąd mimo wszystko oddalił zażalenie przedsiębiorcy na czynności przeszukania, a to dlatego, że UOKiK wstrzymał działania na zabezpieczonym materiale dowodowym po złożeniu zażalenia przez przedsiębiorcę, do czasu wydania rozstrzygnięcia przez sąd. Nie doszło więc w tym przypadku do przeglądania zabezpieczonych nośników danych w siedzibie UOKiK – a co za tym idzie naruszenia art. 105p u.o.k.k.;
- Postanowienie formalnie jest niekorzystne dla skarżącego podmiotu, ale wynikają z niego uniwersalne i pozytywne dla przedsiębiorców wytyczne dotyczące działań, jakie może podjąć organ w ramach czynności przeszukania – do których UOKiK powinien stosować się we wszystkich prowadzonych postępowaniach. Szczególnie istotne wydaje się zwrócenie przez Sąd uwagi na to, że organ nie może kopiować całej zawartości nośników danych przedsiębiorcy, a jedynie te treści, które są związane z przedmiotem kontroli.